

Vši? Hnidy? Panika!

Podle odhadů musí vši odstraňovat každoročně až půl milionů Čechů. Není přitom pravda, že se jim daří jen v horších hygienických podmínkách. Jak se nejrychleji zbavit vší a co to vůbec veš je? Zaberou na likvidaci těchto parazitů i babské rady? To jsou otázky, na které vám dáme ve spolupráci s paní doktorkou Radmilou Zavadilovou z Ústavu farmakologie a farmacie v Brně odpověď.

Jaké vlastně existují druhy vší? A které z nich jsou nejproblematictější nebo nejnebezpečnější pro člověka?

Druhů vší je mnoho. Některé parazitují u člověka, mnohé jiné u různých druhů zvířat. Ve střední Evropě je v současné době nejproblematictější pro člověka veš dětská.

Kdo se vlastně zabývá parazity? Kdo sleduje bezinfekčnost dětských kolektivů?

Parazity a jejich působením na hostitele se zabývají především parazitologové, tedy humánní a veterinární lékaři – specialisté. Dohled nad bezinfekčností dětských kolektivů má na zodpovědnosti zřizovatel či organizátor akce, tedy např. ředitel školy, hlavní vedoucí tábora apod.

Když je epidemie vší, kdo situaci monitoruje a kdo vydává doporučení?

Vývoj parazitárních infekcí v dětských kolektivech sleduje hygienicko-epidemiologická služba, která rovněž vydává patřičná doporučení či metodické pokyny.

Co to je veš? Do jaké skupiny parazitů patří?

Veš je hmyz, patří mezi hmyz bezkřídlý. Patří mezi parazity vnější, tedy ektoparazity, a to parazity obligátní, trvale ve všech stádiích setrvávající na hostitelském organismu.

Jak se jich nejlépe zbavit?

Úplně nejlepší je se nenakazit. Ale pokud už k tomu dojde, je zapotřebí ošetřit pokožku s vlasy vhodným antiparazitárním přípravkem.

Jaké nemoci mohou vši přenášet?

Veš dětská není přenašečem žádného infekčního onemocnění.

Jak je ve vlasech nejlépe najít?

Veš je 2-3 milimetry velká, je tedy při podrobném sledování postřehnutelná prostým okem. Ještě viditelnější jsou již vylíhlá vajíč-

ka – hnidy, které jsou světlé a tedy dobře viditelné i při velikosti menší než 1 mm.

Kde se vši nejčastěji zdržují? Co potřebují vši k životu?

U vší dětské se dospělci, larvy i nevylíhlá vajíčka zdržují na vlasech, přibližně do 1 cm od pokožky hlavy. Veš dětská potřebuje vlasy, na nichž se zdržuje a rozmnožuje, a lidskou krev, kterou se živí.

Kdy a kde může dojít k zavšivení?

Nejčastěji v dětských kolektivech jako jsou školky, školní třídy, tábory, prázdninové pobyty. K přenosu dochází nejčastěji přímým kontaktem, ale také předměty, jako jsou hřebeny, šátky, čepice, polštáře apod.

Existuje sezónnost zamoření vší dětskou?

Určitá sezónnost výskytu vší je vázána na sezónnost existence kontaktních dětských kolektivů (školní rok, tábory, období prázdnin...)

Jaká jsou vývojová stádia u vší, a které z nich se nejhůře odstraňuje?

Vši jsou hmyz s proměnou nedokonalou. Kromě dospělého má několik stádií larvy a dále stádium vajíčka. Nejhůře se zbavuje vajíček čili hnid.

Jaké existují způsoby jak se vší zbavit?

Vši se lze zbavovat mechanicky vyčesáváním velmi hustým hřebenem (poměrně problematicky), chemickými látkami v šamponech, sprejích a fyzikálně teplem či zabráněním přístupu vzduchu.

Jak vybrat bezpečnou terapii, která je účinná a rychlá?

Nejlépe je použít přípravky určené k odlišování. Je třeba se seznámit s údaji uváděnými výrobcem a jeho pokyny dodržet. Obvykle je požadováno nejméně dvojitě ošetření hlavy, protože přípravky nepůsobí na vajíčka. Je vhodné si všimnout upozornění na

Vši: mýty a pravdy

VŠI JSOU ZNÁMKOU ŠPATNÉ HYGIENY

Špatně! Vši nemají nic společného s hygienou. Dokonce ani každodenní mytí vlasů nezabrání zavšivení. Děti, které jsou oblíbené mezi kamarády bývají častěji zavšivené. Bohužel tento mýtus znamená, že někteří rodiče skrývají nebo přehlížejí výskyt vší a umožňují tak jejich další šíření.

VŠI PŘENÁŠÍ NEMOCI

Špatně! Vši v našich klimatických podmínkách choroby nepřenašejí. Jsou otravné, ale neškodné. Nicméně, vší stolice a sliny mohou způsobit alergickou reakci nebo škrábání, které může vést až k infekci.

KOČKY A PSI PŘENÁŠEJÍ VŠI

Špatně! Veš dětská žije a přežije jen na lidské pokožce hlavy. Neexistuje tedy důvod k léčbě domácích mazlíčků.

VŠI SE ŠÍŘÍ PŘI POUŽÍVÁNÍ STEJNÉHO HŘEBENE, KARTÁČE NA VLASY, ČEPICE, apod.

Ano, ale jen zřídka! Pouze hlava poskytuje vším správnou teplotu a živiny. Veš může přežít jen pár hodin (24h) mimo toto ideální prostředí.

doprovodné nežádoucí účinky způsobené obsaženými chemickými antiparazitiky (vyvarovat byste se měli přípravků s obsahem insekticidů a nepoužívat přípravky, které nejsou určené pro ošetření dětí/člověka!).

Jak se připravit na vší? Existuje nějaká prevence?

Na vší se lze připravit snad jen psychicky, když si uvědomíme, že to není naše ostuda či projev špatné hygieny a že zavšivení může postihnout kohokoliv. Preventivní kroky jsou jednak administrativní a organizační jako např. potvrzené preventivní ošetření hlavy dítěte proti vším, vyžadované před nástupem na tábor, jednak maximální „odstup“ od možných zdrojů infekce a samozřejmě také důkladné ošetření v případě zavšivení a to nejen dítěte, ale často také rodinných příslušníků).

Doporučená opatření:

- Zkontrolujte a v případě potřeby ihned ošetřete všechny členy rodiny, zabráníte tak šíření vší dětské a opětovnému zamoření.
- **Budte připraveni!** Doporučujeme mít v domácnosti k dispozici účinný přípravek k rychlému ošetření vlasů proti vším i hnidám.
- Trpělivost, zavšivení není zákeřná nemoc, ale pouze přechodná, kterou umíme rychle a účinně vyléčit.

